

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ТЕКСТОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Творчість є окрасою життя людини у будь-якому віці. Творчість приносить людині радість, створює умови для самореалізації, позитивно впливає на матеріальне благополуччя. Саме завдяки творчості світ змінюється на краще. Змінюють його люди завдяки своїй невтомній творчій праці. В.О. Сухомлинський писав, що невід'ємною рисою людини має бути не лише прагнення створювати якомога більше цінностей, а й творче ставлення до справи, наголошуючи, що «... творчість є діяльністю, в яку людина вкладає немовби частинку своєї душі, і чим більше вона вкладає, тим багатшою стає її душа. Творчість — це незримі ниточки, які об'єднують серця.» [4; с. 507].

Зазначене вище зумовлює важливість детального розгляду психолого-педагогічних основ розвитку творчої особистості. Зокрема, це:

- 1) усвідомлення сутності поняття «творчість»;
- 2) з'ясування критеріїв вибору діяльності для творчого самовираження;
- 3) окреслення умов успішного розвитку творчої особистості.

У науково-методичних джерелах знаходимо такі трактування поняття творчості:

- «Творчість – діяльність людини, спрямована на створення нових матеріальних і духовних цінностей; передбачає наявність певних особистісних і процесуальних характеристик: здібностей, мотивів, умінь, інтуїції, уяви тощо.» [2, с. 498].
- «Творчість у прямому розумінні цього слова – створення духовних і матеріальних цінностей високої суспільної значущості – є вершиною духовного життя людини, показником найвищого ступеня розвитку її інтелекту, почуттів, волі. Творча діяльність характерна не лише для вчених,

письменників, композиторів, видатних винахідників — елементи творчості є в праці багатьох тисяч трудівників...» [3, с. 278];

Отже, творчою є діяльність, яка призводить до створення продуктів, які вирізняються новизною, оригінальністю, суспільно значимою цінністю. Водночас творчою діяльністю є вільне оперування знаннями і способами діяльності з метою розв'язання нових, нестандартних завдань [1]. Крім того для творчої діяльності характерна винахідливість, комбінаторність тощо.

Творчість можливо виявляти під час різних видів діяльності, однак одразу виникає запитання: який вид діяльності обрати? Без сумніву, варто обрати діяльність, до якої є здібності. Мудрі люди радять розвивати свої сильні сторони (а не вдосконалювати слабкі). Щодо того, яку справу обрати справою свого життя, підказують: обирай те, що б ти робив (робила б) без матеріальної винагороди. Така підказка допомагає обрати діяльність за покликом душі. А коли людина вкладає у справу частинку своєї душі, тоді вона досягає успіху.

Які ж ще умови забезпечують успішний розвиток творчої особистості? Звичайно, це навчання впродовж життя, постійне удосконалення своїх умінь та навичок, виявлення старанності й наполегливості тощо.

Розглянемо описані вище аспекти на прикладі текстотворчої діяльності, для якої можуть бути властиві такі функції:

- 1) справа життя (творчість письменників, поетів, журналістів, сценаристів, науковців);
- 2) необхідна умова успішності людей інших професій;
- 3) хобі.

Для того, щоб досягти успіхів у створенні текстів, без сумніву, потрібно навчатися. Водночас для досягнення нових висот у такому виді діяльності радимо, по-перше, багато читати гарних творів, які стануть зразком для власної творчості, сприятимуть збагаченню активного словника (або ж дивитися фільми, детально аналізуючи сценарій), складати план тексту, ділити текст на частини за планом та ін.

По-друге, прочитати текст, зробити копію і виконати такі (або інші) завдання:

- коректором заштрихувати слова, словосполучення, речення (намагаючись не читати їх); вписати відповідні слова, словосполучення, речення; порівняти результати з оригіналом тексту, використавши копію;
- розрізати текст на частини; скласти текст з частин; порівняти з авторським оригіналом тексту (такі завдання можливо виконувати на матеріалі абзаців, речень, слів).

Ускладнення описаних вище завдань можливе завдяки:

- 1) вправлянню спочатку на матеріалі знайомих (попередньо прочитаних) текстів (здійснення відновлення тексту), а згодом і незнайомих текстів (доповнення тексту, конструювання);
- 2) зростання складності текстів, на матеріалі яких виконують завдання (спочатку це може бути казка або оповідання, згодом – публіцистична або науково-пізнавальна стаття).

Підсумовуючи зазначене вище, варто підкреслити, що проблема основ розвитку творчої особистості як в загальному, так і на прикладах конкретних видів діяльності потребує подальших досліджень, талановитих розробок і напрацювань, адже чим більше особистостей будуть успішно зростати, тим кращим стане світ і життя кожного.

Список використаних джерел

1. Ильина Т.А. Педагогика: курс лекцій. Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов. / Т.А. Ильина. – М.: Просвещение. – 1984. – 496с.
2. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти: підручн. / О.Я. Савченко – К.: Грамота, 2012. – 504 с.
3. Сухомлинський В.О. Вибрані твори. В 5-ти т. Том 2. / В.О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа. – 1976. – 670 с.
4. Сухомлинський В.О. Вибрані твори. В 5-ти т. / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори в 5 томах. Том 1. – К. : Радянська школа. – 1976. – 654 с.